

Gemeente Delft
t.a.v. mevrouw Y. van Delft
Martinus Nijhofflaan 2
2624 ES Delft

Datum
10-07-2005
Ons kenmerk
n.v.t.
Uw brief van
n.v.t.
Uw kenmerk
n.v.t.
Bijlage
2

Onderwerp
onderzoeksvoorstel

Geachte mevrouw Van Delft,

Namens de Rekenkamer van Delft bied ik u hier bij de voorlopige opzet van het onderzoek "EZH-gelden" aan, zulks op basis van artikel 19.3 van het Reglement van Orde van Rekenkamer van Delft.

Mag ik uw bijzondere aandacht vragen voor paragraaf 4 van dit voorstel. Centraal in deze planning staat het voornemen van de Rekenkamer van Delft om reeds nu de voorbereidende documentenverzameling te starten.

In een bijlage bij deze brief vindt u een uitgewerkte en gedetailleerde beschrijving van de benodigde documenten en andere informatie.

Ten einde de communicatie over dit onderzoek tussen de Rekenkamer en de betrokken gemeentelijke organisatie(s) verzoek ik u een contactpersoon aan te wijzen voor dit onderzoek en ons dit mede te delen.

Vanuit de Rekenkamer van Delft zullen de heren Langstraat en De Valk het onderzoek begeleiden.

Met vriendelijke groet,
namens de Rekenkamer Delft,

M. Bloemendaal - Lindhout

Uitwerking informatiebehoefte onderzoek “EZH-gelden”

1: Algemeen

Een beschrijving van de wijze waarop de besluitvorming over de besteding van de EZH-gelden is geregeld.

Vooraf is de Rekenkamer geïnteresseerd in een algemene (dus niet projectspecifieke) en gedetailleerde (dus niet globale) beschrijving van de volgende aspecten

-Op welke zijn de projectbeschrijvingen totstandgekomen die aan de bevolking zijn voorgelegd

-Zijn *exact* dezelfde projectbeschrijvingen aan de raad voorgelegd ter besluitvorming? Zo nee, op welke wijze is besloten over de wijziging van de teksten

-Op welke wijze is door het bestuur besloten over de budgettoekenning(en). Welke criteria golden daarbij

-Op welke wijze wordt de feitelijke besteding van de EZH-middelen gecontroleerd.

-Wordt de uitputting van de EZH-middelen centraal bijgehouden. Zo ja, hoe wordt deze stand van zaken gerapporteerd aan bestuur en raad. Zo nee, op welke wijze is de stand van 28-02-2005 (notitie aan college) gereconstrueerd?

-Op welke wijze is de bevolking na de raadpleging geïnformeerd over de voortgang van de EZH-projecten

2: Per project van de vijf in het voorstel genoemde projecten

Op het niveau van de 5 projecten wil de Rekenkamer van Delft de volgende informatie en/of documenten:

§ de tekst zoals die in de burgerraadpleging is voorgelegd

§ het besluit zoals dat in de raad is genomen

§ alle ingediende bestedingsplannen en gewijzigde bestedingsplannen

§ alle collegebesluiten over de bestedingsplannen

§ alle interne rapportages over de feitelijke uitputting

§ alle informatie die aan de basis ligt van de rapportage over de stand op 28-2-2005

§ informatie over de eindafrekening van projecten die “klaar” zijn

§ informatie over de vraag waar de middelen aan zijn besteed

3. Projectspecifieke informatie

Investeren in wijken:

§ Informatie over de onderhoudsstand van de reeds bezochte wijken

§ Informatie over de soort onderhoudsactiviteiten dat in het kader van het project zijn verricht

Investeren in sportzalen en sporthallen/Investeren in (verenigings-)sportaccommodaties

§ De feitelijke voorzieningen die zijn gecreëerd

§ De mate waarin deze mede zijn gefinancierd door derden

§ De totale kosten die hiermee gemoeid waren

Datum
10-07-2005
Oms kenmerk
n.v.t.

Scholen voor de toekomst

ξ Oorzaken voor vertraging en onderuitputting

Investeren in fietsvoorzieningen

ξ Oorzaken voor vertraging en onderuitputting

Investeren in monumenten

ξ Stand van zaken met betrekking tot het fonds

Rekenkamer van Delft

ONDERZOEKSVOORSTEL EZH-GELDEN

(5 juli 2005)

1. Inleiding

De Rekenkamer van Delft heeft besloten tot het doen van een onderzoek naar de EZH-gelden. Naar aanleiding van een startnotitie is vervolgens besloten enkele projecten van de EZH aan een onderzoek te onderwerpen. Cruciaal is daarbij de vraag of de projectbeschrijving die aan de burgers is voorgelegd voldoende concreet is om bestedingen aan te toetsen en op welke wijze die toetsing dan plaats zou moeten vinden.

In dit onderzoeksvoorstel worden de gedachten uit de vorige startnotitie en de discussie die daarover in de Rekenkamer van Delft is gevoerd, vertaald naar een concreet onderzoeksvoorstel, inclusie selectie van de EZH-projecten die in dat onderzoek mee zouden moeten worden genomen.

2 Achtergrond: de besluitvorming over de EZH-gelden

2.1 Het project “Delftse Duiten”

Toen eind jaren 90 door de verkoop van de Delftse aandelen EZH een aanzienlijke som geld beschikbaar kwam, heeft het Delftse Gemeente bestuur besloten op intensieve wijze de inwoners van Delft bij de besluitvorming te betrekken. Het project “De Delftse Duiten” is geboren. Een deel van de opbrengst is apart gehouden en een ander deel werd aan een burgerraadpleging onderworpen. Alle burgers kregen een de gelegenheid om een of enkele zinnebeeldige “duiten” aan hun voorkeursprojecten toe te kennen. Meer dan 40% van de burgers maakte van deze mogelijkheid gebruik.

2.2 Het besluitvormingsproces

Het ingewikkelde besluitvormingstraject over de EZH-gelden laat zich schematisch als volgt samenvatten. Dit schema bevat enkele noodzakelijke versimpelingen.

Fase 1: Besluitvorming over de projecten

1a: indienen voorstellen groslijst (bestuur, raadsfracties, burgers en organisaties)

1b: voorselectie uit en bewerking van groslijst (ambtenaren en bestuur)

1c: raadpleging (burgers)

1d: besluitvorming door de Raad (raadsleden en bestuur)

Fase 2: Besluitvorming over de besteding

2a: budgetaanvraag op basis van bestedingsplan (ambtenaren)

2b: budgettoekenning (bestuur)

2c: feitelijke besteding (ambtenaren/bestuur)

Wat meteen op valt is dat er schijnbaar geen fase 3: verantwoording/evaluatie bestaat. Wel zijn de communicatieve aspecten van de burgerraadpleging uitgebreid geëvalueerd, hetgeen tot een positief oordeel heeft geleid.

Er lijkt dan ook geen aparte projectbeheersing (op het niveau van de totale EZH-begroting) te zijn georganiseerd, noch aparte informatievoorziening. De bestedingen worden gedaan en verantwoord via de normale AO/IC procedures.

2.3 Het besluitvormingsresultaat

Door deze manier van werken zijn er uiteindelijk 30 projecten uitgekozen die met de EZH-gelden worden gefinancierd. Deze hadden in oorsprong gezamenlijke kosten van 52,23 mln. Hiervan is per saldo 49,84 mln. in budgettoekenningen vertaald. Bij enkele projecten is sprake van overbesteding, bij meer projecten is sprake van onderbesteding. Een project staat zelfs voorlopig stil. Het resterende bedrag van 2,59 mln. is wel belegd in projecten, maar is nog niet vertaald in concrete budgettoekenningen.

Van de wel toegekende budgetten is op 28-02-2005 37,57 mln. uitgegeven, ofwel 75%). Bij sommige projecten is het hele budget uitgegeven. Bij een project nog niets. Bij de meeste projecten is een deel uitgegeven, dat varieert van 50% tot 80%

Overigens is er ook sprake van rente op het EZH-geld. Onduidelijk is of dit de rente is die voortkomt uit het van meet af aan apart zetten van een deel van de EZH-opbrengst (bedoeld om de verliezen aan dividenden te compenseren) dan wel de rentemeevaller die voortvloeit uit de vertraagde bestedingen. Het gaat om een bedrag van 3,5 mln. Dit is bij de “nutsbedrijvenreserve” gevoegd, en bestemd voor “grote projecten”..

Een laatste probleem op dit moment betreft de projectbeschrijvingen. Deze zijn in diverse stadia van de besluitvorming aangepast, (bijvoorbeeld samengevoegd, aangepast door beraadslaging in raad of college etc.) Dat bemoeilijkt een eventueel onderzoek. Het onderzoek zou zich moeten richten op de beschrijvingen die aan de burgers zijn voorgelegd en beschrijvingen die door de Raad zijn gehonoreerd. Uit de veelheid van documenten is dit op dit moment niet te achterhalen.

3. Voorgestelde onderzoeksopzet

3.1 Onderzoeksvraag

In het onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal

In welke mate zijn de bestedingen van de EZH gelden bij de projecten 1) Investeren in wijken, 2) Investeren in sportzalen en sporthallen/Investeren in (verenigings-) sportaccommodaties, 3) Scholen voor de toekomst, 4) Investeren in fietsvoorzieningen en 5) Investeren in monumenten democratisch gelegitimeerd, doeltreffend, doelmatig en volgens de planning verlopen en welke factoren zijn hiervan op invloed geweest?

3.2 Begripsomschrijvingen

- a) Democratisch gelegitimeerd: hiermee wordt bedoeld de mate waarin ze tegemoetkomen aan de verwachtingen die met het referendum zijn gecreëerd. Daarbij dient ook betrokken te worden de wijze waarop de burgers geïnformeerd zijn over de feitelijke besteding.
- b) Doeltreffend: Hiermee wordt bedoeld de mate waarin het met het project beoogde doel is bereikt. Daarbij staat het doel in termen van outcome (maatschappelijke effecten) centraal tenzij voor een project geen outcome-doelstelling is geformuleerd.
- c) Doelmatig: Hiermee wordt bedoeld de mate waarin de ingezette middelen in een redelijke verhouding staan tot de bereikte resultaten. Die redelijkheid kan worden bepaald aan de hand van benchmark-gegevens, aan de hand van een oordeel over de wijze waarop het rendement van de investering op (middel)-lange termijn wordt bevorderd of aan de hand van een soberheidsanalyse
- d) Volgens planning: Het gaat hier vooral om de tijdsplanning

3.3 *deelvragen* (letters analoog aan 3.2)

- a) In welke mate zijn de bestedingen democratisch gelegitimeerd?
 - a1) *Welke projectbeschrijving werd aan de burgers voorgelegd?*
 - a2) *Welke projectbeschrijving werd ter besluitvorming aan de raad voorgelegd?*
 - a3) *Welke eisen en grenzen stellen a1 en a2 aan de bestedingen*
 - a4) *In welke mate voldoen de bestedingen aan de onder a3 gestelde eisen en grenzen*
 - a5) *Hoe kan het bestaan van eventuele niet conforme bestedingen worden verklaard?*
 - a6) *In welke mate zijn de inwoners van Delft betrokken bij de feitelijke bestedingen?*
 - a7) *In welke mate zijn de inwoners van Delft over de bestedingen geïnformeerd?*
- b) In welke mate zijn de bestedingen doeltreffend?
 - b1) *In welke mate is het in het project geformuleerde doel bereikt?*
 - b2) *Waren de EZH-middelen daarvoor toereikend?*
 - b3) *Hoe kan het eventueel niet bereiken van het doel, dan wel de niet toereikendheid van de middelen worden verklaard?*
- c) In welke mate zijn de bestedingen doelmatig?
 - c1) *Welke directe en welke indirecte kosten zijn voor het project gemaakt?*
 - c2) *Zijn deze kosten doelmatig?*
 - c3) *Hoe kan de eventueel niet doelmatige kostenomvang worden verklaard?*
- d) In welke mate zijn de projecten volgens planning uitgevoerd?
 - d1) *Welke tijdsplanning is aan de burgers voorgelegd?*
 - d2) *Welke tijdsplanning is aan de Raad voorgelegd?*
 - d3) *In welke mate voldoet de project uitvoering aan deze planning(en)?*

3.4 *Projecten*

Uit de lijst van 30 projecten zijn er 5 uitgezocht om in het onderzoek te betrekken.. Deze zijn als volgt geselecteerd

- ∫∫ substantiële financiële omvang
- ∫∫ aansprekendheid
- ∫∫ zo veel mogelijk hoog in de raadplegingsuitkomst

- § spreiding over de beleidsterreinen
- § spreiding over de bestedingssnelheid

Dit heeft geleid tot de keuze voor de volgende projecten

- § Investeren in wijken
- § Investeren in sportzalen en sporthallen/Investeren in (verenigings-)sportaccommodaties
- § Scholen voor de toekomst
- § Investeren in fietsvoorzieningen
- § Investeren in monumenten

Zie bijlage 1 voor een aantal kenmerken van deze projecten

4. Onderzoeksplanning

De Rekenkamer van Delft heeft het expliciete voornemen dit rapport in 2005 te publiceren. Gelet op haar ervaringen bij het onderzoek DKS, hanteert zij hiertoe de volgende planning. Uiteraard is onderzoek niet en detail te voorspellen. Op kleinige onderdelen kunnen aanpassingen plaatsvinden.

Wat	Wanneer	Communicatie met gemeentelijke instellingen	Opmerkingen
Vaststelling onderzoeksopzet:	5 juli	Raad, college en gemeentesecretaris	
Documenten verzameling, deel I	juli en augustus	Via gemeentesecretaris en/of ambtelijk contactpersoon	Geïnitieerd door de leden van de Rekenkamer, vooruitlopend op de besluitvorming over de uitbesteding van het onderzoek
Vorbereiding uitbesteding	Medio juli tot medio augustus	Nvt	
Besluitvorming over uitbesteding	Medio augustus	gemeentesecretaris	
Doen uitvoeren feitenonderzoek,	Medio augustus tot medio oktober	Via gemeentesecretaris en/of ambtelijk contactpersoon	
Bespreking concept rapport	22 oktober 2005	Nvt	inclusief conclusies en aanbevelingen
Opstellen conceptrapportage	4-november 2005	Nvt	
Bestuurlijk hoor en wederhoor	5-19 november 2005	College	
Vaststellen definitief rapport	19 november	Nvt	
publicatie	2 december 2005	Raad en college	

Bijlage 1: Enige gegevens over de 5 projecten

Project naam	Plaats in de raadpleging	Oorspronkelijke claim	Toegekend budget	Besteed tot en met 28-02-2005
Investeren in wijken	1	6,19 mln	6,17 mln	5,00 mln (81%)
Investeren in sportzalen en sporthallen Investeren in (verenigings-)sportaccomodaties	18 en 19	1,81 mln	1,81 mln	1,36 mln (75%)
Scholen voor de toekomst	3	4,54 mln	4,17 mln.	2,55 mln. (61%)
Investeren in fietsvoorzieningen	2	3,18 mln	3,18 mln	2,21 mln. (70%)
Investeren in monumenten	12	2,69 mln.	2,69 mln.	2,69 mln. (100%)

Bijlage 2: alle EZH projecten

Project	Oorspronkelijke tijdplanning	Oorspronkelijk bedrag
Investeren in wijken	2000-2003	6.194.099,95
Uitbreiden ondergrondse afvalcontainers	2000-2005	3.630.241,73
Natuur, sport, recreatie en milieu	2000-2001	907.560,43
Investeren in sportzalen en sporthallen	2000-2002	1.361.340,65
Investeren in (verenigings-) sportaccommodaties	voorber. 2000	453.780,22
Uitbreiding algemeen maatschappelijk werk	vanaf 2000	907.560,43
Scholen voor de toekomst	2000-2001	4.537.802,16
Ouderen: informatie en zorg	vanaf 2000	3.176.461,51
Meer activiteiten en zorg rondom scholen	vanaf 2000	3.176.461,51
Bestrijding Soc. Isolatie/vrijwilligerswerk	vanaf 2000	1.588.230,76
Tegengaan van armoede en verkleinen instroom WAO	vanaf 2000	1.021.005,49
Centra voor dagbesteding	voorber. 2000	680.670,32
Opvang zwerfjongeren en daklozen	vanaf 2000	453.780,22
Investeren in fietsvoorzieningen	2000-2003	3.176.461,51
Versnelde aanleg spoortunnel / incl. stadskantoor	2003-2013	8.440.312,02
Parkeergarages Zuidpoort en oostkant binnenstad	2000-2004	1.134.450,54
Beheersing wateroverlast binnenstad	vanaf 2000	453.780,22
Beperken autoverkeer	voorber. 2000	283.612,64
Instellen van een energiefonds	2000-2009	1.701.675,81
Investeren in monumenten	2000-2010	2.268.901,08
Verbetering openbaar vervoer	voorber. 2000	1.701.675,81
Aardewerkcentrum	vanaf 2001	1.361.340,65
Poppodium en cultuurpodium	2000-2004	283.612,64
Investeren in de musea	vanaf 2000	453.780,22
Investeren in de openbare bibliotheek	vanaf 2000	907.560,43
Bijdrage aan filmhuis	2000	113.445,05
Steun aan zustersteden	2000-2001	680.670,32
Stimuleren van het gebruik computer en internet	start 2000	226.890,11
Versterking Delft Kennisstad	vanaf 2000	907.560,43
Laat de knikkers maar rollen	vanaf 2000	45.378,02